

Інформаційні системи в підтримці прийняття ефективних управлінських рішень

*О.Ф. Шаповал,
кандидат економічних наук,
доцент, Український державний
університет харчових технологій*

Інформаційна система акумулює комплекс ресурсів на Вроді (комп'ютерної техніки, засобів комунікацій, програмного забезпечення, баз даних, персоналу та ін.) й одержує відповідні інформаційні продукти на виході. В інформаційних системах здійснюється організоване сполучення вищеназваних ресурсів з метою збирання і розповсюдження інформації в компанії, корпорації, а також трансформації її для кінцевих користувачів — спеціалістів та керівників.

Як свідчить досвід, використання сучасних інформаційних систем сприяє одержанню різноманітних інформаційних продуктів, необхідних для обґрунтування ефективних Управлінських рішень.

Так, у спеціальних інформаційних системах менеджери використовують як бази даних, так і бази аналітичних моделей і одержують спеціальні звіти, структуровані за видами рішень. Системи цього типу «виділяють дані» з В корпоративних баз даних та будують на них аналітичні моделі, звіти, симуляції тощо. Результати інтерактивного і моделювання в комп'ютерних інформаційних системах і використовуються менеджерами для досліджень шляхів і вирішення окремих проблем управління.:

Згідно з сучасними даними, близько 25% керівників І корпорацій у світі користуються спеціальними пакетами програм, пристосованих для забезпечення їх інформаційних | потреб стратегічного характеру. Інформаційні системи для | керівників дають змогу оперативно відбирати інформацію з ключових питань, яка часто є доконче необхідною для « реалізації стратегічних цілей розвитку компанії, корпорації.

Керівники і менеджери вищих рівнів для підтримки прийняття рішень застосовують експертні системи, які працюють на базах знань (штучного інтелекту). Інформаційні системи цього типу забезпечують спеціалістів інформаційною підтримкою і ішгігляді професійних порад (консультацій).

Удосконалення інформаційних систем відбувається в напрямку інтеграції різноманітних систем і технологій. Так, об'єднання експертних систем і нейронних мереж дає змогу одержати інформаційні продукти підтримки прийняття рішень з таких проблем: визначення потреб у трудових ресурсах; регулювання матеріальних запасів у компанії та ін. Перевагою використання нейронних мереж є те, що вони одночасно обробляють великі обсяги інформації і самостійно визначають моделі й шляхи вирішення поставлених задач.

Сучасні технології роботи з інформацією і даними дають змогу також спеціалістам одержувати нові унікальні інформаційні звіти, які можуть бути використані для вдосконалення управління організацією.

Так, DW (Data Warehouse) — технологія роботи з інтегрованими джерелами даних та їх структурним аналітичним обробленням сприяє одержанню інформації про тенденції бізнес-процесів у компанії, відхилення від них і моделі різноманітних ситуацій.

DM технологія електронних сховищ дає змогу: імпортувати в сховище оперативні дані з предметних баз даних, здійснювати екстракцію інформації і записувати нову унікальну інформацію в DW, проводити трансформацію (перетворення) даних та їх синхронізацію, виконувати складні, нестандартні запити користувачів.

DM (Data Mening) — технологія роботи з інформацією реалізує новий клас інструментів доступу до даних та їх аналізу. Цей програмний засіб інформаційного пошуку і дослідження великих масивів даних працює на базі інтелектуальних методів одержання інформації з масивів і проведення їх інтелектуального аналізу.

DM-технологія дає змогу спеціалістам компаній, корпорацій виявляти закономірності, а відтак і правила, які використовуються для прийняття рішень, а також для прогнозування їх наслідків.

DM-технологія реалізується як програмний продукт інтелектуального пошуку інформації, використовуючи нейронні мережі, дерева рішень; індукцію правил і візуалізацію

рацію даних. DM ідентифікує і досліджує взаємозв'язки в багатовимірних даних, складених з множинних змінних атрибутів. Система шукає тренд і кореляції по всьому рядку реляційної таблиці й відмічає корисну й некорисну інформацію.

Таким чином, застосування сучасних інформаційних систем у компаніях, корпораціях створює умови для якісного управління і підвищення їх конкурентоспроможності в умовах ринкової економіки.